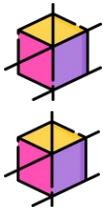

SMERNICE

REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT AGENCY
for Sumadija and Pomoravlje
Institut për Zhvillim të Bashkësiasë

wideproject.eu

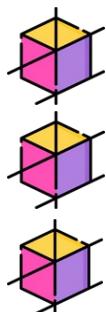
SADRŽAJ

Smernice za razvoj sadržaja:

- Opšta razmatranja
- Obrazac za PP prezentaciju modula / obuka
- Obrazac za razradu plana i programa obuka

Smernice za buduće obuke

- Struktura programa obuka
  - Oblikovanje inicijativa za obukama
  - Dizajniranje Plana i programa obuka
- Strategije za regrutaciju i upis
  - Privlačenje i upis polaznika
- Efikasno upravljanje učionicom
  - Upravljanje okruženjem u kome se sprovodi obuka
- Završne preporuke
  - Optimizacija obuke u različitim uslovima za njeno sprovođenje

wideproject.eu

SMERNICE ZA RAZVOJ SADRŽAJA

Opšta razmatranja

- ✓ Kursevi bi trebalo da se razrade korišćenjem **jednostavne terminologije** kako bi odgovarali svim nivoima obrazovanja.
- ✓ Kursevi treba da budu **jasni, laki i upotrebljivi**. Imajte na umu da je kvalitet važniji od kvantiteta!
- ✓ Kursevi će sadržati detaljne ishode učenja, ključne reči, alat za samoprocenu (5 pitanja po modulu sa odabirom više odgovora) bibliografiju, pojmovnik i sve relevantne informacije koje su uključene u plan i program obuke.
- ✓ Onlajn kursevi **ne bi trebalo da traju više od 45 minuta** zato je preporučljivo za prezentacije da budu sa **maximum 1500 reči / 10 strana / 20 slajdova**.

✓ Kratki i primamljivi naslovi

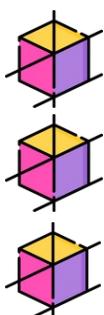
- ✓ Alat treba da sadrži:
- ✓ Svaki od partnera bi trebalo da razvije 1 nastavni plan i program i 1 PP prezentaciju za odabrani Modul.

Sadržaj će biti rasporedjen po:

-> **Modulima**

->> **Nastavnim jedinicama**

->>> **Sekcijama** sa sadržajem u formatu teksta

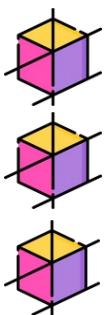
wideproject.eu

✓ Sadržaj obuke treba da bude u formi "lako za korišćenje", da bude sa jasnim kratkim nastavnim programom prilagođenim potrebama polaznika.

✓ Za svaku obuku Nastavni program treba da sadrži:

- o **1 Sumiranje**
- o **5 unetih pojmoveva** [da ne budu predugi]
- o **Bibliografiju**
- o **1 test samoprocene** sa ponuđenih 5 pitanja i 5 istinitih/lažnih odgovora [da ne budu predugi]

✓ **Kratka animacija:** ako je potrebno, mogu se razviti pomoću besplatnih alata kao što je Powtoon, koji je besplatan za video koji traje do 3 minutna. Kada budu urađeni, biće podeljeni sa zvaničnim You Tube kanalima i uneti odatle na OER platformu kako bi se optimizovali resursi servera i povećala vidljivost YouTube kanala.

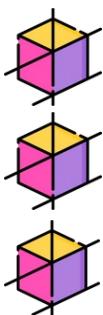

wideproject.eu

Šablon za PP prezentaciju Modula

Šablon za PP prezentaciju modula sadrži sledeće zajedničke slajdove kako bi se obezbedila uniformnost i koherentnost između razvijenih sadržaja obuke

- ✓ Zajednička naslovna strana

wideproject.eu

✓ Ciljevi obuke

Objectives & Goals

At the end of this module you will be able to:

- Contents**
Write your text.
- Contents**
Write your text.
- Contents**
Write your text.

Co-funded by the European Union "The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

✓ Sadržaj

Index

- Unit 1**
Section 1
- Unit 2**
Section 2
- Unit 3**
Section 2

Co-funded by the European Union "The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

wideproject.eu

- ✓ Sadržaj, koji označava naziv jedinice i naziv sekcije

1. Unit Title

Contents in sharp/crisp/attractive/easy format ;)

XX

XXXXXXXXXXXXXX

Co-funded by the European Union "The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

2. Unit Title

Contents in sharp/crisp/attractive/easy format ;)

XX

XXXXXXXXXXXXXX

Co-funded by the European Union "The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

wideproject.eu

✓ Kratko sumiranje naučenog

Summing up

Your Text Here
Add contents
Write here.

Co-funded by the European Union
The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

✓ Alternativne slike

Alternative images

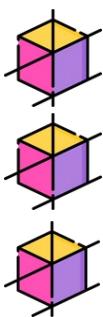
Co-funded by the European Union
The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

wideproject.eu

✓ Završni slajd

Partneri će razviti 1 nastavni program i 1 PP prezentaciju za svaki modul.

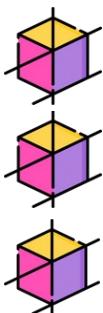

wideproject.eu

Forma za nastavni plan i program obuke

 wideproject.eu	
Training Fiche Template	
Title	
Keywords	
Provided by	
Language	
Objectives	
Learning outcomes	
Training Area	Digital Entrepreneurship in rural setting
	Female Entrepreneurship
	Access to Finance
	Sharing economy
Content index	Course 1: course name Unit 1: unit name Section 1: Section 2: Section 3: Unit 2: unit name Section 1: Section 2: Section 3:
 Authorized by the European Union <small>The European Commission's support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."</small>	
 wideproject.eu	
Content development	Course 1: course name Unit 1: unit name Section 1: Section 2: Section 3: Unit 2: unit name Section 1: Section 2: Section 3:
Glossary	
Self-evaluation (multiple choice queries and answers)	1. Question a) correct answer b) answer c) answer
Bibliography	
Resources (videos, reference link)	
 Authorized by the European Union <small>The European Commission's support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."</small>	

wideproject.eu

Forma za nastavni plan i program obuke sadrži sledeća polja koja je potrebno popuniti kako bi se osigurala uniformnost i koherentnost između razvijenih sadržaja obuke:

Naziv: Izaberi privlačan naslov u skladu sa vrednostima projekta WIDE

Ključne reči: da poboljšate vidljivost pretrage za korisnike

Organizator: unesite naziv vaše organizacije

Jezik: biće engleski u fazi izrade i vaš jezik u fazi prevodenja.

Ciljevi / ishodi učenja: treba da budu jasni i relevanti.

Oblasti obuke: Izaberi oblast obuke kojoj kurs pripada.

Indeks sadržaja: Informacije treba da budu podeljene na sledeći način:

Nastavna jedinica 1: naziv nastavne jedinice

Odeljak 1: naziv odeljka

Odeljak 2:

Odeljak 3:

Nastavna jedinica 2: naziv nastavne jedinice

Odeljak 1: naziv odeljka

Odeljak 2:

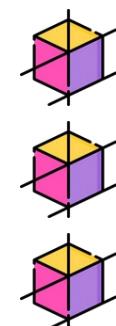
Odeljak 3:

Razvoj sadržaja:

[Konceptualno informacije treba podeliti na uvod, sadržaj, zaključak]

1. Naziv modula: naziv nastavne jedinice

- Tema 1:
- Tema 2:
- Tema 3:

wideproject.eu

Naziv nastavne jedinice:

- Tema 1:
- Tema 2: .....

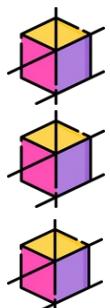
Pojmovnik: molimo vas da unesete 5 unosa u pojmovnik sa srodnim definicijama relevantnim za vaš modul.

Obavezno navedite izvor i pokušajte da koristite zvanične izvore EU. [da ne budu predug]

Test za samoprocenu (5 pitanja sa više izbora): za procenu ostvarenih veština [da ne budu preduga]. Pitanja treba da se odnose na sadržaj

Bibliografija: u APA stilu + linkovi do izvora + dodatni materijal ako je potrebno

Izvori (videa, referentni linkovi): ako ima. Možete da navedete ako želite kao dodatu vrednost neku pdf datoteku ili URL. Ovaj materijal neće biti preveden i morate da garantujete da je to kreativan materijal.

wideproject.eu

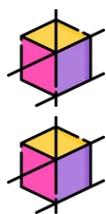
Format studije slučaja

 wideproject.eu	
Case study Template	
Title of Case study	
Keywords (meta tag)	
Provided by	
Language	ENGLISH
Case study	
<i>(Please keep this description to a limit. The case study must be of 1 page)</i>	
	Reference Link (if any)
	CASE STUDY

Co-funded by
the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

wideproject.eu

Naziv Studije slučaja: Izabratи atraktivan naslov u skladu sa studijom slučaja

Ključne reči: da bi se poboljšala vidljivost pretrage za korisnike

Obezbedjuje: Unesite ime organizacije

Jezik: biće na engleskom u fazi elaboracije, a na vašem jeziku u fazi prevodjenja.

Studija slučaja: Unesite sadržaj studije slučaja

Referentni Link (ako ima): Možete da navedete, ako želite kao dodatnu vrednost, spoljnju pdf datoteku ili URL. Ovaj materijal neće biti preveden i vi morate biti sigurni da je to kreativan relevantani materijal.

Vrsta materijala: STUDIJA SLUČAJA

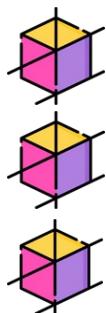

wideproject.eu

Format za primer najbolje prakse

 wideproject.eu	
Best practice Template	
Title of Good practice	
Keywords (meta tag)	
Provided by	
Language	ENGLISH
Best practice	
<i>(Please keep this description to a limit. The best practice must be of 1 page)</i>	
	Reference Link (if any)
	Type of material
 Co-funded by the European Union	"The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

wideproject.eu

Naziv primera najbolje prakse: Izabratи atraktivan naslov u skladu sa studijom slučaja

Ključne reči: da bi se poboljšala vidljivost pretrage za korisnike

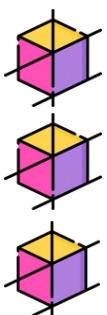
Obezbedjuje: Unesite ime organizacije

Jezik: biće na engleskom u fazi elaboracije, a na vašem jeziku u fazi prevodjenja.

Studija slučaja: Unesite sadržaj studije slučaja

Referentni Link (ako ima): Možete da navedete, ako želite kao dodatnu vrednost, spoljnu pdf datoteku ili URL. Ovaj materijal neće biti preveden i vi morate biti sigurni da je to kreativan relevantan materijal.

Vrsta materijala: PRIMER NAJBOLJE PRAKSE

wideproject.eu

SMERNICE ZA BUDUĆI TRENING

STRUKTURA TRENING PROGRAMA

Strukturiranje inicijativa za obuku

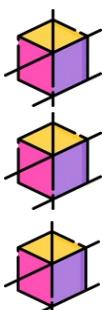
Svi sadržaji su pilotirani na 6 jezika i u 6 zemalja, a sadržaji WIDE OER platforme su se pokazali savršeno prilagođeni onlajn obuci. Svaki kurs obuke u proseku traje 45 minuta i mogu se predstaviti kao pojedinačne nastavne jedinice ili kao kompletan trening sa nastavnim jedinicama koje su međusobno povezane na koherentan način. Putem prezentacija ili u kombinovanom metodu, nastavnik može objasniti sadržaj, dati primere i postavljati pitanja polaznicima.

Obuka se pokazala kao relevantna i primenljiva, a teme koje smo odabrali, interesantnim. Razvijeni materijal je ocenjen kao kompletan i koristan, spreman da ga bilo koji trener preda drugim korisnicima i takođe odličan za samostalno učenje.

Rečnik je dostupan bez previše tehničke terminologije. Date informacije se smatraju vrednim, posebno u smislu strategija i tehnika koje se primenjuju u svakodnevnim aktivnostima (naročito praktičnih tehnika i modela, tj. SMART model). Dati su i korisni saveti i trikovi koji daju dodatu vrednost obuci koja je generalno laka za korišćenje.

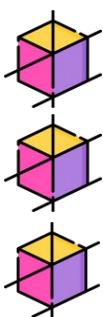
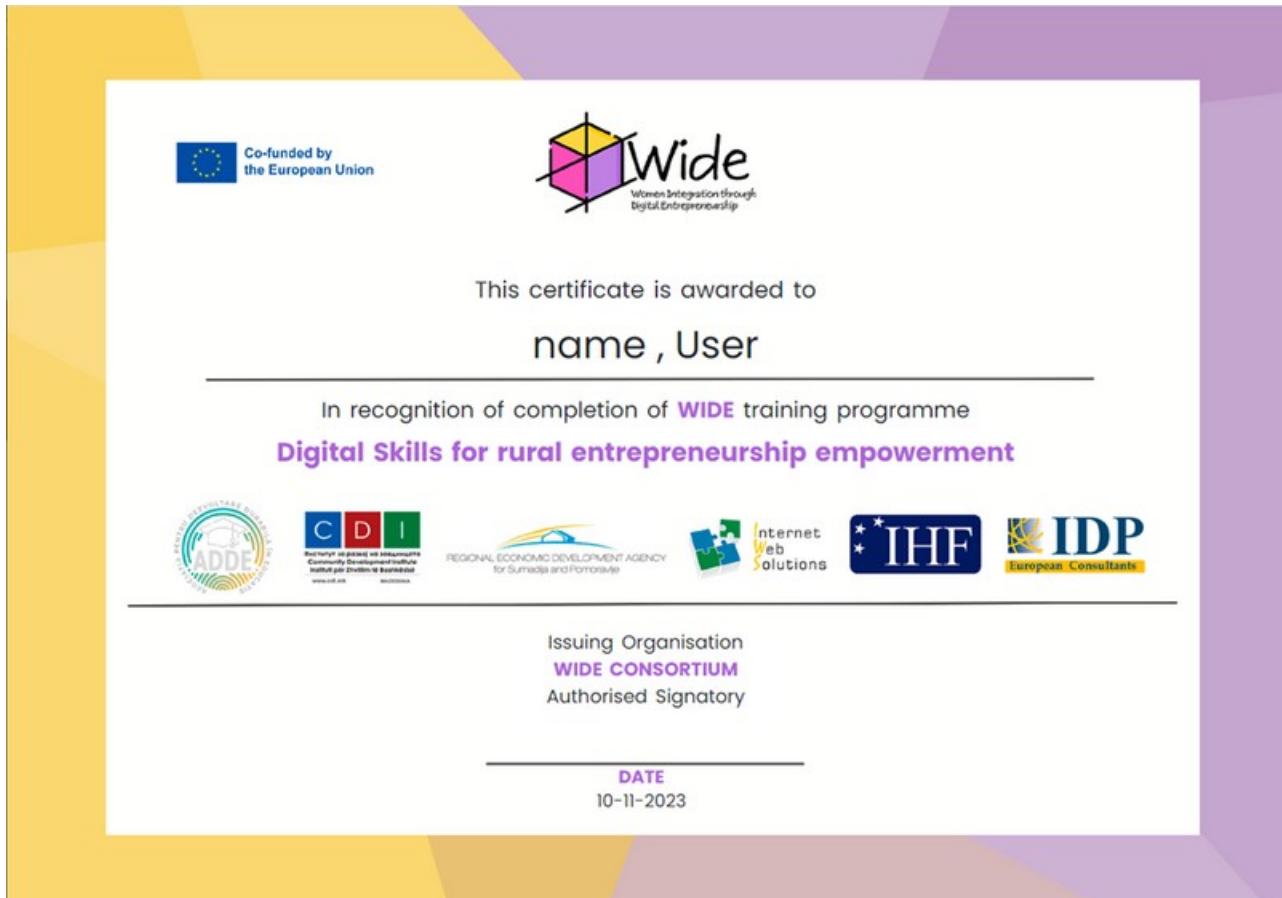
WIDE OER platforma se takođe smatra dobro dizajniranom, lako dostupnom, prilagođenom korisniku, dobro strukturiranom sa sadržajem koji je lepo organizovan. Svi materijali za obuku (sadržaji obuke, primeri najbolje prakse, studije slučaja i drugi razni resursi - profil ličnosti i drugi korisni sajтови) su prikupljeni u sekciji Alati. Materijali su dostupni u različitim formatima PPT, word, onlajn tekst, detaljne informacije, itd. Oni su licencirani kao kreativno dobro, besplatno za korišćenje, za preuzimanje i za njih nije potrebna prijava.

Na kraju svakog modula se izdaje digitalni prilagodljivi sertifikat, ako korisnici dobiju na testu znanja 75% tačnih odgovora.

wideproject.eu

wideproject.eu

Dizajniranje nastavnog plana i programa

Prilikom dizajniranja WIDE nastavnog plana i programa, WIDE konzorcijum je uzeo u obzir različite faktore kako bi osigurao da on bude efikasan i da zadovoljava potrebe učenika i organizacije. U tom smislu preduzete su sledeće radnje:

- Procena potreba učenika/korisnika: U fazi analize partneri su izvršili pregled specifičnih potreba i ciljeva učenika, kako bi identifikovali znanje i veštine koje su potrebne učenicima/korisnicima za efikasno obavljanje svojih uloga.
- Postavljeni su jasni ciljevi učenja: Svi moduli obuke imaju jasne i merljive ciljeve učenja koji opisuju šta će učenici moći da urade nakon završetka obuke.
- Prilagodjeni stilovi učenja: Obuka je razvijena u terminologiji lakoj za upotrebu i efikasno prepoznavanje, jer učenici/korisnici imaju različite stlove učenja. Zato su sadržaji dostupni u različitim formatima i različitim nastavnim metodama, kako bi se prilagodili vizuelnim, slušnim i kinestetičkim tipovima učenika.
- Sekvencijalna i logička struktura: Nastavni plan i program je strukturiran na logičan i sekvencijalni način kako bi se olakšalo efikasno učenje. Moduli se mogu koristiti kao pojedinačni ili kao deo kompletne obuke.
- Angažovanje učenika/korisnika: Studije slučaja, najbolje prakse i primeri iz stvarnog života, razvijeni su da bi se održalo interesovanje učenika.
- Uključeno je ocenjivanje i davanje povratnih informacija: WIDE materijal za obuku uključuje procene (kvizovi/testove) na kraju svakog modula da bi se procenio napredak učenja. Svaki modul ima obrazac za povratne informacije za prikupljanje predloga od strane učenika/korisnika.
- Korićenje tehnologije na mudar način: OER platforma je od početka napravljena, da bude prilagođena potrebama i veštinama korisnika/učenika, sa namerom da poboljša učenje, a ne da odvlači pažnju od učenja. Interfejsi prilagođeni korisniku i dizajn koji privlači pažnju, smatraju se ključnim.
- Fleksibilnost i prilagodljivost: Nastavni plan i program se može prilagoditi promenama jer se novi sadržaji i nove oblasti mogu dodati u bilo kom trenutku. Na ovaj način se obezbeđuje da, Nastavni plan i program ostane relevantan tokom vremena.
- Budžet i isplativost: Platforma je otvorena i sav materijal je dostupan besplatno uz CC licencu, sa savršenom ravnotežom između kvaliteta nastavnog plana i programa i isplativosti.
- Procena efikasnosti obuke: OER platforma prikuplja anonimnu statistiku za praćenje preferencija i napretka korisnika.

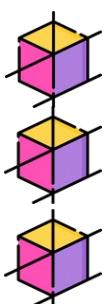

wideproject.eu

Rezultat je 6 modula obuke sa 6 studija slučaja i 6 primera najboljih praksi, ukupno 108 dostupnih materijala za obuku, sa sledećim naslovima:

- Kurs | Digitalne veštine za osnaživanje ruralnog preduzetništva
- Primer najbolje prakse | Digitalizacija procesa za upravljanje skupljanja školjki na obali
- Studija slučaja | Društveni ketering "El Avio"
- Kurs | Moj posao od kuće
- Primer najbolje prakse | Dobre prakse poslovanja od kuće
- Studija slučaja | Claudia Pilat – Preduzetnik u turizmu, Pansion Christiana Island
- Kurs | Žensko preduzetništvo
- Primer najbolje prakse | MARELLA NATURAL doo
- Studija slučaja | Etno Art Pavlović
- Kurs | Žensko liderstvo
- Primer najbolje prakse | Dobre prakse u ženskom liderstvu
- Studija slučaja | Rokana- Larisa Haja – preduzetnica, okrug Kluž-Napoka, Rumunija
- Kurs | Pristup finansijama
- Primer najbolje prakse | Enterprise Ireland - Akcioni plan za žene u biznisu
- Studija slučaja | Žene osnivači i njihov ključ uspeha
- Kurs | Ekonomija deljenja
- Primer najbolje prakse | OLIO – Ženska aplikacija za deljenje hrane
- Studija slučaja | Nughedu Welcome – Društvena ishrana za ruralni razvoj

wideproject.eu

STRATEGIJE ZA REGRUTACIJU I UPIS

Privlačenje i upis učesnika

Komunikacija sa ciljnim grupama i potencijalnim polaznicima je vođena putem elektronske pošte i društvenih mreža ili preko saradnika. U cilju regrutovanja ciljnih grupa, nekoliko nacionalnih udruženja je kontaktirano putem e-pošte, informišući ih o datumu, karakteristikama i ciljevima obuke.

Ciljane grupe su uglavnom žene, zainteresovani za samozapošljavanje i ponovni ulazak na tržište rada, kao i provajderi treninga iz oblasti preduzetništva.

EFIKASNO UPRAVLJANJE UČIONICOM

Upravljanje okruženjem za obuku

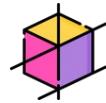
Sadržaji obuke korišćeni su i u direktnoj i onlajn sesiji. Korišćeni su zvanične PP prezentacije, a treneri su objašnjavali sadržaj koristeći ppt i druge onlajn materijale kako bi pokazali primenljivost i relevantnost predstavljenih koncepta.

Sadržaji se mogu dalje prevoditi i lokalizovati na bilo koji drugi jezik pošto su razrađeni u panevropskoj perspektivi.

Polaznici obuke takođe mogu biti pozvani da dalje istražuju materijal za obuku ili testiraju svoje znanje putem onlajn testova za samoocenjivanje pristupanjem WIDE platformi na www.wideproject.eu.

Testirani odrasli učenici/korisnici su bili prilično motivisani u pogledu korisnosti predstavljenih sadržaja. Generalno, svi sadržaji su smatrani korisnim i zanimljivim, naglašavajući kvalitet i vrednost alata za razvoj i upravljanje poslovanjem. Takođe je primećeno interesovanje odraslih učenika/korisnika kroz njihova pitanja i komentare tokom kursa. Generalno, svi komentari su bili prilično pozitivni.

Svi odrasli učenici/korisnici su bili srećni što znaju da mogu pristupiti platformi da bi pratili druge kurseve pored prezentovanih, u svrhu sticanja dodatnih znanja.

wideproject.eu

Brainstorming sesija je održana na kraju kursa u svrhu prikupljanja sugestija i ideja, čitajući naglas pitanja iz šablona za povratne informacije, što se pokazalo izuzetno korisnim za stvaranje interaktivne i motivišuće atmosfere.

Učenici smatraju da su sadržaji obuke uglavnom praktični. Smatrali su da to zadovoljava njihove trenutne potrebe.

Jedan od najpozitivnijih aspekata je da su sadržaji obuke prilagođeni osnovnom nivou znanja; što se smatra korisnim u svrhu zadržavanja pažnje na obuci, i sprečavanja mogućeg napuštanja obuke.

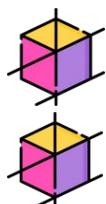
Dužina i raspored nastavnih jedinica su ocenjeni kao adekvatni. Podstiču aktivno učenje.

Učesnicima se dopao broj kurseva, raznovrsnost sadržaja, dostupnost celokupnog materijala na 6 jezika i mogućnost preuzimanja kurseva.

ZAVRŠNE PREPORUKE

Optimizacija obuke u različitim postavkama njenog izvođenja

- Zanimljivo je koristiti društvene mreže da se dođe do što većeg broja zainteresovanih.
- Korisno je kombinovati materijal za obuku sa dodatnim primerima iz stvarnog života kako bi se pokazala korisnost koncepata naučenih u stvarnom svetu.
- Dužina sesije obuke može se prilagoditi potrebama pružaoca obuke korišćenjem jednog ili više modula, jedne ili više studije slučaja ili primera najboljih praksi.
- Možda bi bilo interesantno uključiti neke aktivnosti za probijanje leda na početku kako bi se podstaklo učešće korisnika prilikom izvođenja obuka uživo - "licem u lice".
- Možda bi bilo dobro uključiti praktične aktivnosti ili savete. Na primer, napravite osnovnu veb lokaciju ili blog ili dizajnirati onlajn kampanju.

wideproject.eu

Partneri

